

Tikani reis 2010

Sommigen dachten dat het een verkapte vakantie was naar Peru. Ik zal niet ontkennen dat het leuk was om weg te zijn, maar het was zeker geen vakantie. Daarvoor hebben we veel te veel gedaan en bezocht. Ik was op bezoek bij de stichting Tikani. Deze Peruaanse club probeert de leefomstandigheden van de armsten in Peru te verbeteren. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat mensen vooral geholpen zijn met contact van mens tot mens, in plaats van met het geven van geld of spullen. Vanuit de stichting Tacla, die het werk van Tikani ondersteunt, ging ik naar Peru. Een lange reis die bestaat uit 13 uur vliegen en 10 uur in de bus. We komen, typisch Peru, drie uur later dan gepland aan. Dat zal vaker gebeuren. Dat is wennen voor mij, die alles efficiënt probeert te doen.

Het eerste project dat we bezoeken is Yuyaq, (betekent wijze oude). Oude mensen worden bezocht en wij gaan mee met Ana en David. Deze mensen wonen in kleine, vieze huisjes of vooral hutjes. Vaak lekt en tocht het aan alle kanten. Maar dat is niet het grootste probleem. Dat is dat niemand naar ze omkijkt. We komen bij Alicia. Ze heeft reuma en is helemaal alleen. Ik word getroffen door het respect dat David heeft voor haar. Netjes wordt gevraagd of de Nederlandse vrienden die zijn meegekomen ook binnen mogen komen. Helemaal mooi vind ik hoe Ana Alicia aanraakt. Zo teder en kwetsbaar. Naast deze

aandacht voor de ouderen wordt er ook gewerkt aan de huisjes. Ze worden schoongemaakt en verbeterd. Dat bestaat vaak uit een zeil aan de bovenkant van zo'n hutje hangen en het plaatsen van een raam. tot verbazing van de Peruanen helpt de stoere Nederlandse Femmie mee. Niet alle ouderen komen in aanmerking voor deze hulp. Er is een selectie door een maatschappelijk werkster. Alleen de allerarmsten worden geholpen. We bezoeken na Alicia nog meer ouderen.

Een van mijn grootste problemen met ontwikkelingswerk is de vraag: 'waarom moeten er (duurbetaalde) mensen uit Nederland naar die arme landen om daar vervolgens de mensen lastig te vallen met allerlei westerse gedachten waar ze eigenlijk helemaal niet mee geholpen zijn?' Tikani werkt met ongeveer 25 Peruanen die hun dagelijkse brood verdienen door te werken in de projecten. Het meest opvallende in de gesprekken met de

werkers voor Tikani was dat ze allemaal getekend zijn door een leven in armoede. Ze weten wat echt nodig is. Ze hebben zelf geleerd hoe belangrijk respectvolle relaties zijn om tot bloei te komen. (Tikani betekent ik bloei)

Wat moet je doen als je een jaar of 18 bent en eigenlijk geen goede opleiding hebt gehad? In Peru kunnen alleen de rijken een privé school betalen. Anders ben je overgeleverd aan het staatsonderwijs. Daar krijg je nooit voldoende kennis om te kunnen slagen in de Peruaanse maatschappij. Vervolgens heb je in je jeugd weinig aandacht en

liefde gekregen. Als je allebei je ouders al kent, hebben ze moeite genoeg om hun hoofd boven water te houden. Dus jij hing er maar bij. Gelukkig kunnen deze jongeren terecht in Centro2b. Hier kunnen jongeren van 16.00 uur 's middags tot 21.30 geholpen worden met huiswerk, oefenen met muziek, trainen voor bijzondere vormen van dans of gewoon kletsen. Ook zijn er gespreksgroepen speciaal voor jongens of meisjes. Hoewel ik niets van de gesprekken versta, zie ik wel hoe de jongeren genieten van de aandacht die ze krijgen.

Ik ben hier voor de stichting Taclla. Een taclla is een handploeg die in de Andes veel gebruikt werd. Hiermee werd op kleine schaal landbouw bedreven. Nog steeds zie je veel mensen die in de bergen met de hand de aarde bewerken en daar wat maïs of aardappels op verbouwen. De naam Taclla is gekozen als symbool dat je moet aansluiten bij de vraag van de mensen die je wilt helpen. Mensen weten zelf maar al te goed wat ze nodig hebben. We kwamen nog een taclla tegen in een restaurant. Natuurlijk hebben we die uitgeprobeerd.

Het lijkt heel leuk: als kind van een jaar of twee de hele dag bij je moeder op haar rug. Maar dat is alleen leuk als je ook aandacht van je moeder krijgt. En dat gebeurt eigenlijk niet als je moeder zo arm is dat ze al haar aandacht en energie moet gebruiken om wat geld te verdienen op de markt. En hoe zou je moeder moeten weten hoe ze aandacht moet geven aan jou, want ze heeft het zelf nooit geleerd? Op de grote markt in Huancayo zijn veel alleenstaande moeders

die geen aandacht kunnen hebben voor hun kind. Gelukkig kunnen deze moeders terecht in Waytakuna. Dit project is een kinder-dagverblijf: Ik loop door de markt naar boven. De geuren van de markt begeleiden me. Rottend fruit, stinkend vlees en geurige kruiden duwen me naar boven. Dan kom ik boven in een schoon verblijf waar kinderen met vlaggetjes

zwaaien en vrolijk spelen. We worden besprongen door Peruaanse kindertjes die het geweldig vinden om Gringo's (westerlingen) te zien. Ze hebben Nederlandse vlaggetjes gemaakt. Beetje jammer is dat ze niet weten dat rood boven hoort en blauw onder bij de Nederlandse vlag. Maar dat kan de pret verder niet drukken. Ze zingen en dansen vrolijk. Ik kijk om mij heen en zie hoe dit kinderdagverblijf lijkt op die waar mijn eigen kinderen heengaan. Wat goed dat deze kinderen uitgedaagd worden om zich te ontwikkelen.

Tikani heeft Nederlandse wortels. Mijn vrienden Rik en Trijnie van der Ploeg zijn 5 jaar geleden naar Peru gegaan en hebben daar deze stichting opgericht. Nu is het helemaal een Peruaanse club, die vanuit Nederland wordt ondersteund. Samen met Rik maak ik deze reis. Hij gaat dus terug naar wat hij zelf heeft opgebouwd. Wat mooi voor hem om te zien dat ze nu zelfstandig werken. Er zijn nog wel Nederlandse

vrijwilligers die in Peru helpen. De mensen in deze groep Dutchies gaan voor een paar jaar of een paar maanden naar Peru. Ze betalen hun verblijf zelf of worden ondersteund door vrienden en familie. Natuurlijk brengen we een avond door bij deze vrolijke landgenoten.

Huancayo is een grote stad hoog in de Andes. Daaromheen liggen nog een aantal dorpjes. In de buitenwijken en dorpjes wonen veel mensen in arme situaties. Vaak hebben ze zelf hutjes gebouwd van adobe, de klei/leemachtige grond die overal voorhanden is. Door die te mengen met riet en in vierkante blokken te persen kan je een huis bouwen. We bezoeken Talitha. Ze laat zien dat ze door het project nu wel genoeg bedden heeft om haar kinderen in te laten slapen. Daarvoor moesten ze met 4 man in een bed slapen. Maar haar

ogen zien er zo vreselijk moedeloos uit. De armoede, maar vooral hopeloosheid, staalt uit de ogen van deze vrouw. Daar kan ik niet zo goed tegen, merk ik. Het project Peteq heeft met minstens 400 van dergelijke gezinnen contact. We bezoeken andere gezinnen en ze laten de boekjes zien die uitgedeeld worden. Boekjes die lijken op wat ik ken van het consultatiebureau in Nederland. Daardoor worden ouders gestimuleerd om te spelen met hun kinderen en

wordt uitgelegd hoe kinderen zich ontwikkelen. Ook krijgen de ouders een beetje speelgoed voor hun kinderen en een tafeltje en stoeltje. Het is mooi om te zien hoe moeders hierdoor meer aandacht voor hun kind krijgen. Ook hier zie ik weer dat het erom draait dat de kinderen en de ouders aandacht krijgen. Wie zich waardevol weet, kan daar ook van uitdelen.

Er is ook een vergadering met het Peruaanse bestuur van Tikani. In het Spaans gaat dat en als je weet hoe veel ik van die taal spreek, dan snap je hoe ik me verveeld heb. Vooral omdat het meer dan 4 uur duurt voor ze klaar zijn. Af en toe steek ik mijn tong maar eens uit naar iemand om me een beetje te maken. Het levert me de bijnaam 'the crazyone' op. Aan mij de vervelende eer om te vertellen dat het nogal tegenzit met de inkomsten van de stichting Taclla. De afgelopen jaren zijn er een aantal mensen teruggegaan naar Nederland die best wat geld meebrachten. Er zal bezuinigd moeten worden. En in Nederland moeten we op zoek naar andere sponsors.

Wamisumqu is het laatste project dat we bezoeken. Eerst een lange tocht naar het einde van de vallei in een oude kever. Die rijden hier massaal. Ze zijn goedkoop en sterk. Aangekomen bij het einde van de vallei kloppen we aan bij een deurtje. Er komt een moeder met jongetje (Juan) naar ons toe. Om zijn hoofd een helm. Hij valt de hele tijd. Zijn helm valt af. Dan zie ik dat er allerlei tumoren in zijn hoofd zitten. De eerste keer dat dit gehandicapte jongetje werd bezocht lag hij als een dier in een hoekje van het huis. Niemand keek naar hem om. Door de aandacht die hij en zijn gezin nu krijgt is zijn leven veranderd. Mensen schamen zich voor hun gehandicapte kind en weten niet hoe ze er mee om moeten gaan. Bij dit eerste kind krijg ik diep respect voor Lorena die dit werk doet. Ik moet nogal wat overwinnen om Juan aan te raken. Bij Lorena gaat het vanzelf en ik zie hoe goed het die kinderen doet dat ze aangeraakt worden en aandacht krijgen. Roberto, die we ook bezoeken, wil het liefst uren met de bal en ons spelen. Hij woont bij zijn oudtante in huis. Zijn ouders zitten in de gevangenis en hij kon nergens in een tehuis terecht. Hij kan met moeite lopen. Bij alle kinderen ligt dezelfde bal. Ik vraag hoe dat komt. Het is een cadeautje van Wamisumqu. Vaak is het ook het enige speelgoed dat ze hebben. Tot slot bezoeken we ook nog een jongen die de hele dag alleen thuis zit. Samen maken we veel lol met mijn foto toestel. We proberen iedereen zo gek mogelijk te fotograferen. Dat lukt bij de Nederlanders beter dan bij de Peruanen.

Tot zover een kort verslag van mijn Tikani-bezoek-reis. Natuurlijk zijn we ook nog toeristisch bezig geweest en hebben resten van de inca-beschaving bezocht. Dat was indrukwekkend. Uiteraard is mijn maag-darm kanaal bezweken door het gebrek aan hygiëne. Dat was irritant. Maar het hoofddoel was het bezoek aan Tikani. Wat een goed werk doen ze en wat heb ik een respect voor de manier van werken: door mensen te waarderen kunnen ze zelf gaan veranderen.

Veel groeten, Pieter Both